

**USMERITVE ZA PRIPRAVO
VLOGE S PREDLOGOM DISPOZICIJE DOKTORSKE DISERTACIJE**

štiriletnega tretjestopenjskega doktorskega študijskega programa
Izobraževanje učiteljev in edukacijske vede Univerze v Ljubljani Pedagoške
fakultete

Izhodišča za pripravo *Vloge s predlogom dispozicije doktorske disertacije* opredeljuje Pravilnik o doktorskem študiju Univerze v Ljubljani Pedagoške fakultete (v nadaljevanju: Pravilnik), sprejet na 9. redni seji Senata Univerze v Ljubljani Pedagoške fakultete (v nadaljevanju: UL PEF) dne 22. 6. 2022. Pravilnik je v polnem besedilu dostopen na spletni strani UL PEF (https://www.pef.uni-lj.si/wp-content/uploads/2022/09/Pravilnik_o_doktorskem_studiju_UL_PEF.pdf).

Doktorand izbere temo dispozicije doktorske disertacije skladno z vpisanim študijskim programom ter v soglasju s predvidenim mentorjem in morebitnim somentorjem. Vlogo s predlogom dispozicije doktorske disertacije doktorand odda v VIS po uskladitvi s predvidenim mentorjem in morebitnim somentorjem.

Vloga s predlogom dispozicije doktorske disertacije obsega:

a) **Predlog dispozicije doktorske disertacije** obsega 5 do 7 strani besedila in seznam uporabljene in med besedilom navedene literature in virov, praviloma v obliki .doc, pisavi *Times New Roman*, velikost 12, enojni razmik med vrsticami, strani morajo biti oštevilčene. Uporablja se znanstveni način pisanja. Za jezikovno pravilnost dispozicije doktorske disertacije je odgovoren doktorand, ki mora poskrbeti, da bo besedilo pred oddajo lektorirano in ob oddaji priložiti potrdilo lektorja.

Predlog dispozicije doktorske disertacije vključuje:

- **N A S L O V** (v slovenskem jeziku)
Naslov dispozicije doktorske disertacije naj bo kratek in jedrnat (do 150 znakov) ter odraža vsebino doktorske disertacije. V naslovu praviloma naj ne bo ločil (vejic, dvopičij, podpičij, pomišljajev), kratic, simbolov, narekovajev, ipd. Tujke se uporabljajo le v izjemnih primerih, ko je njihova uporaba strokovno utemeljena.
- **NASLOV** (v angleškem jeziku)
Angleški naslov dispozicije doktorske disertacije mora biti usklajen s slovenskim naslovom.
- **K L J U Č N E B E S E D E**
Ključne besede so deskriptorji (opisniki) raziskovalne teme. Praviloma obsegajo 5 do 7 besed oziroma besednih zvez. Običajno jih razvrstimo od najpomembnejše proti manj pomembnim, lahko pa uporabimo tudi abecedni vrstni red.
- **ZNANSTVENO PODROČJE DOKTORSKE DISERTACIJE**
Navesti je potrebno znanstveno področje, na katerem bo predlagana doktorska disertacija predstavljala doprinos k razvoju znanosti.
- Opredelitev raziskovanja, ki vključuje:
 - **TEORETIČNA IZHODIŠČA**
V teoretičnih izhodiščih je predstavljen pregled ožjega znanstvenega področja, vključuje predstavitev pojmov, ki so uporabljeni v naslovu in ključnih besedah. Predstavljene, primerjane in ovrednotene naj bodo najpomembnejše teorije povezane z raziskovalno temo, prav tako je potrebno predstaviti in ovrednotiti relevantne raziskave tujih in domačih avtorjev. Obvezno naj bo vključena tudi novejša domača in tuja literatura, saj s tem doktorand izkaže poznavanje

obravnavega področja. Doktorand mora uporabljeno literaturo ustrezno citirati med besedilom in navesti na koncu dispozicije doktorske disertacije. Izbrani način citiranja je treba dosledno uporabljati. Okvirni obseg teoretičnih izhodišč je približno 1.5 strani in 25 referenc.

○ **OPREDELITEV RAZISKOVALNEGA PROBLEMA**
oz. **NAMENA RAZISKAVE**

Raziskovalni problem je splošno, široko vprašanje, na katerega se bo nanašala doktorska disertacija. Pojasniti je potrebno, kaj je že znano na izbranem raziskovalnem področju (pregled dosedanjih raziskav) in kaj še ni raziskano ter utemeljiti, zakaj je izbrana tema vredna raziskovanja – s tem se utemelji relevantnost predlagane teme ter v nadaljevanju izpelje raziskovalni doprinos doktorske disertacije.

○ **CILJIRA ZISKAVE, RAZISKOVALNA VPRAŠANJA**
in/ali **HIPOTEZE**

Raziskovalni problem se razčleni na ožja oz. vsebinsko bolj specifična vprašanja. Zapišejo se lahko tudi hipoteze, pričakovanja oz. domneve o tem, kakšni rezultati bodo dobljeni; pri tem se izhaja iz teoretičnih izhodišč, ugotovitev drugih raziskav ali reflektiranih izkušenj. Smiselno je navajati raziskovalna vprašanja ali hipoteze, s katerimi se proučujejo vzročno – posledične zveze (pričakovane razlike oz. razmerja med podatki). Cilji naj bodo konkretni in preverljivi. Pomembno je, da raziskovalna vprašanja, hipoteze oz. cilji vsebinsko izhajajo iz raziskovalnega problema in da so predvideni vzorec, tehnike zbiranja podatkov in postopki obdelave podatkov, s katerimi bomo na njih lahko odgovorili. Raziskovalna vprašanja, hipoteze in cilji predstavljajo okvir raziskave in so v pomoč pri nadaljnjem raziskovalnem delu, zato se lahko doktorand glede na raziskovalni pristop odloči, ali bo napisal raziskovalna vprašanja, hipoteze ali cilje (lahko napiše tudi vse troje).

○ **ZASNOVA RAZISKAVE in OPIS METODE RAZISKOVANJA**

Navesti je treba raziskovalno metodo (deskriptivna, kavzalna eksperimentalna ali kavzalna neeksperimentalna) in raziskovalni pristop (teoretična ali empirična raziskava: kvantitativna raziskava, kvalitativna raziskava, kombinirani raziskovalni pristop, akcijska raziskava, evalvacijska raziskava itd.). Pri empiričnih raziskavah je treba opredeliti še vzorec, opis postopka zbiranja podatkov, način upoštevanja etičnih standardov pedagoškega raziskovanja, obdelava podatkov:

- **VZOREC**

Navesti je treba metodo vzorčenja (slučajnostna, neslučajnostna: priložnostni/namenski vzorec). Vzorec naj bo natančno opisan (način vzorčenja, število enot, povprečna starost, povprečna delovno dobo, porazdelitev glede na spol, porazdelitev glede na stopnjo izobrazbe ipd.) Navesti je treba vse značilnosti vzorca, ki so pomembne z vidika raziskave oz. vse spremenljivke, ki so zajete v raziskovalnih vprašanjih, hipotezah oz. ciljnih raziskave.

- **OPIS POSTOPKA ZBIRANJA PODATKOV**

Navesti je treba tehnike in predvidene instrumente, s katerimi bodo zbrani podatki. Opredeliti je potrebno proces razvoja instrumentov oz. njihovo avtorstvo. Instrumenti za zbiranje podatkov naj bodo natančno opisani

(npr. število vprašanj, na katera vsebinska področja se nanašajo, koliko je vprašanj odprtega/zaprtega/kombiniranega tipa, ipd.). Opisati je potrebno tudi, kako bodo preverjene oz. zagotovljene merske karakteristike uporabljenih instrumentov (veljavnost, zanesljivost, objektivnost, občutljivost). Opisan naj bo postopek zbiranja podatkov (kdaj bomo podatke zbirali, kje, koliko časa, na kakšen način ...) ter ali nameravamo oz. smo že izvedli pilotno raziskavo.

- UPOŠTEVANJE ETIČNIH STANDARDOV

Navesti je potrebno, kako bo zagotovljeno upoštevanje etičnih standardov pedagoškega raziskovanja.

- OBDELAVA PODATKOV

V primeru kvantitativne raziskave naj bodo navedeni predvideni statistični postopki, s katerimi bodo analizirali zbrani podatki, da odgovorimo na postavljena raziskovalna vprašanja oz. da preverimo hipoteze. V primeru kvalitativne raziskave naj bo opisan postopek kvalitativne analize podatkov.

○ OPREDELJITEV PRIČAKOVANIH REZULTATOV in IZVIRNEGA PRISPEVKA K ZNANOSTI

Predstavljeni naj bodo konkretni pričakovani rezultati (glede na raziskovalni problem, cilje raziskave, raziskovalna vprašanja in/ali hipoteze). Posebej je potrebno izpostaviti, kakšen je pričakovani izvorni prispevek k razvoju znanstvenega področja doktorske disertacije.

○ LITERATURA

Navedene naj bodo vse (in zgolj tiste) reference, ki so vključene v besedilo dispozicije doktorske disertacije. Reference naj bodo navedene po abecednem vrstnem redu priimkov avtorjev. Če je uporabljenih več del istega avtorja, naj bodo njegova dela urejena še po letnicah, od najnovejših do najstarejših del. Navajanje literature naj bo dosledno in pravilno, glede na izbrani način citiranja, ki je uveljavljen na disciplinarnem področju, v katerega se vključuje tema. Kot pomoč pri citiranju in navajanju literature po APA7 standardu so v Knjižnici UL PEF pripravili vodič, dostopen na njihovi spletni strani (<https://vodici.pef.uni-lj.si/subjects/guide.php?subject=apa7>).

- Osnutek načrta ravnanja z raziskovalnimi podatki (razen za vpisane pred 2021/22 ob rednem napredovanju)

Osnutek načrta ravnanja z raziskovalnimi podatki pripravi doktorand (velja za generacije doktorskih študentk in študentov, vpisanih od študijskega leta 2021/2022 naprej), glede na 50. člen Pravilnika o doktorskem študiju UL, ki predvideva, da morajo biti raziskovalni podatki, ustvarjeni in zbrani za potrebe doktorske disertacije, objavljeni ali drugače dostopni na način, ki omogoča njihovo preglednost, dostopnost, interoperabilnost (kaj pa naj bi bilo to?) ter možnost ponovnega vrednotenja in uporabe. Univerza v Ljubljani je v namen podpore doktorskim študentom pri načrtovanju ravnanja z raziskovalnimi podatki pripravila usmeritve za pripravo načrta ravnanja z raziskovalnimi podatki in obrazec za doktorske študente. Vse gradivo je dostopno na spletni strani Doktorske šole UL (https://www.uni-lj.si/doktorska_sola/raziskovalni_podatki/).

- b) **Življenjepis doktoranda** (seznam najpomembnejših znanstvenih, strokovnih, projektnih in drugih objav ter del)
- c) **Soglasje Komisije za etiko** UL PEF (skladno z 51. členom Pravilnika pridobi referat UL PEF) ali kakšne druge etične komisije, kadar narava predlagane dispozicije doktorske disertacije to zahteva.

Ob oddaji *Vloge s predlogom dispozicije doktorske disertacije* v VIS lahko doktorand odda tudi **prošnjo za pisanje doktorske disertacije v angleškem jeziku**, pri čemer mora navesti razloge za pisanje v tujem jeziku. V tem primeru mora oddati poleg dispozicije doktorske disertacije in življenjepisa v slovenskem jeziku tudi dispozicijo doktorske disertacije in življenjepis v angleškem jeziku. Če je doktorand tujec, sta lahko dispozicija doktorske disertacije in življenjepis napisana samo v angleškem jeziku.

Ljubljana, marec 2023